

نظریه های تفسیری شورای نگهبان در خصوص اصول 85 و 138 و 113

مدیرعامل محترم روزنامه رسمی کشور
به پیوست تصویر نظریه های تفسیری شورای نگهبان در خصوص اصول قانون اساسی به منظور
درج در روزنامه رسمی ارسال می گردد.
1- نظریه تفسیری اصول هشتاد و پنجم و یکصد و سی و هشتم (85 و 138) قانون اساسی به
شماره 91/30/732/م مورخ 1391/3/20
2- نظریه تفسیری اصل یکصد و سیزدهم (113) قانون اساسی به شماره 91/30/47142 مورخ
1391/4/12

قائم مقام دبیر شورای نگهبان - محمدرضا علیزاده

شماره 166 1391/3/2

رهبر معظم انقلاب اسلامی
حضرت آية الله خامنه ای مدظله العالی

موضوع ارجاعی اختیارات رئیس مجلس شورای اسلامی در اجرای ذیل اصول 85 و 138 قانون
اساسی (نامه شماره 11797 مورخ 1391/2/5 رئیس جمهور محترم منضم به نامه شماره 1/20482
مورخ 1391/2/12) در جلسه مورخ 1391/2/13 هیأت عالی مورد بررسی قرار گرفت. نتیجه حاصله به
شرح ذیل اعلام می گردد:

«الغاء اثر مصوبات دولت توسط رئیس محترم مجلس شورای اسلامی مبتنی بر قوانین مصوب
مجلس است. رئیس جمهور محترم نیز در نامه ارجاعی، پیش بینی چنین اختیاری در قانون عادی را موجب
توسعه اختیارات رئیس مجلس در اصول یادشده و تضییق اختیارات دولت دانسته اند. از آنجا که عمده
اختلافات و ناهماهنگی ها در این زمینه به اختلاف برداشت از اصول یادشده مربوط می شود و با توجه به
تأکید بند نخست راهبرد های ابلاغ شده اجرای بند 7 اصل 110 بر استفاده از راه هایی مانند تفسیر قانون
اساسی برای حل اختلاف و تنظیم روابط قوا، تفسیر شورای نگهبان از اصول 85 و 138 قانون اساسی در
این مورد که آیا اصول مذکور اختیار الغاء اثر مصوبات دولت را به رئیس مجلس اعطا می کند یا خیر، راه
گشا خواهد بود.

چنانچه اعلام نظر هیأت عالی در خصوص برداشت از اصول فوق نیز موردنظر رهبر معظم انقلاب
اسلامی باشد، متعاقباً اعلام نظر خواهد شد.»
به همراه این نامه گزارش تفصیلی دبیرخانه هیأت عالی تقدیم می گردد.

رئیس هیأت عالی حل اختلاف و تنظیم روابط قوای سه گانه
سید محمود هاشمی شاهرودی

شماره 6082 - 1/م 1391/3/3

حضرت آية الله جنتی دامت برکاته
دبیر محترم شورای نگهبان

نامه ی شماره ی 166 مورخ 1391/3/2 رئیس محترم هیأت عالی حل اختلاف و تنظیم روابط قوای
سه گانه در ارتباط با موضوع ارجاعی اختیارات رئیس مجلس شورای اسلامی در اجرای ذیل اصول 85 و
138 قانون اساسی و نتیجه حاصله به استحضار مقام معظم رهبری مدظله العالی رسید، مرقوم فرمودند:
« آية الله جناب آقای جنتی دبیر محترم شورای نگهبان دامت برکاته

طبق نظر صائب هیئت عالی حل اختلاف، شایسته است آن شورای محترم نظر تفسیری خود را در
مورد اصول ذیربط قانون اساسی در این مسأله، اعلام نماید. والسلام علیکم ورحمة الله 1391/3/2»
ضمن ارسال تصویر دستخط مبارک معظم له و سوابق مربوط، مراتب برای اقدام مقتضی و اعلام
نتیجه، ایفاد می گردد.

دفتر مقام معظم رهبری - محمدی گلپایگانی

1391/3/20

شماره 91/30/732/م

جناب حجت الاسلام والمسلمین آقای محمدی گلپایگانی (دامت برکاته)

رئیس محترم دفتر مقام معظم رهبری (مدظله العالی)

عطف به نامه شماره 6082- 1/م مورخ 1391/3/3، مبنی بر اظهار نظر تفسیری در خصوص اصول هشتاد و پنجم و یکصد و سی و هشتم قانون اساسی، موضوع در جلسه مورخ 1391/3/10 شورای نگهبان مورد بحث و بررسی قرار گرفت و نظر شورا به شرح زیر اعلام می گردد:

- هیأت وزیران پس از اعلام نظر رئیس مجلس شورای اسلامی مکلف به تجدیدنظر و اصلاح مصوبه خویش است؛ در غیر این صورت پس از گذشت مهلت مقرر قانونی، مصوبه مورد ایراد ملغی الاثر خواهد شد.

دبیر شورای نگهبان - احمد جنتی

1391/3/17

شماره 91/31/46909

محضر حضرت آیت ... جنتی (دامت برکاته)

دبیر معزز و محترم شورای نگهبان

نظر به اینکه اخیراً پیرامون اصل یکصد و سیزدهم قانون اساسی مباحثی نزد صاحب نظران و مسئولان کشوری مطرح شده و در جهت اجرائی شدن آن اقدامات چندی انجام گرفته که موجب بروز سئوالات و ابهاماتی در این خصوص شده، خواهشمند است دستور فرمائید موضوع در دستور کار شورای محترم نگهبان قرار گیرد تا با تفسیر اصل مزبور به سئوالات ذیل پاسخ داده شود.

- 1- با عنایت به اصل تفکیک قوا و وجود نهادهای مسئول در قانون اساسی که هر یک سهمی از نظارت و اجرای آن را برعهده دارند، مقصود از مسئولیت رئیس جمهور در اجرای قانون اساسی چیست؟
- 2- آیا در مسئولیت اجرای قانون اساسی، رئیس جمهور می تواند از ابزارهایی مانند تشکیل نهاد و سازمان خاص برای نظارت و پیگیری عدم اجرای اصول قانون اساسی استفاده کند؟
- 3- آیا مفهوم مسئولیت اجرای قانون اساسی شامل مسئولیت و پیگیری نقض آن نیز می شود؟

عضو حقوقدان شورای نگهبان - کدخدائی

1391/4/12

شماره 91/30/47142

جناب آقای دکتر کدخدائی

عضو محترم حقوقدان شورای نگهبان

عطف به نامه شماره 91/31/46909 مورخ 1391/3/17، مبنی بر اظهار نظر تفسیری در خصوص اصل یکصد و سیزدهم (113) قانون اساسی، موضوع در جلسه مورخ 1391/3/31 شورای نگهبان مورد بحث و بررسی قرار گرفت و نظر شورا به شرح زیر اعلام می گردد:

- 1- مستفاد از اصول متعدد قانون اساسی آن است که مقصود از مسئولیت اجراء در اصل 113 قانون اساسی، امری غیر از نظارت بر اجرای قانون اساسی است.
- 2- مسئولیت رئیس جمهور در اصل 113 شامل مواردی نمی شود که قانون اساسی تشخیص، برداشت، نوع و کیفیت اعمال اختیارات و وظایفی را به عهده مجلس خبرگان رهبری، شورای نگهبان، مجمع تشخیص مصلحت نظام، مجلس شورای اسلامی، قوه قضائیه و هر مقام و دستگاه دیگری که قانون اساسی به آنها اختیار یا وظیفه ای محول نموده است.
- 3- در مواردی که به موجب قانون اساسی رئیس جمهور حق نظارت و مسئولیت اجراء ندارد، حق ایجاد هیچ گونه تشکیلاتی را هم ندارد.